

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE

NAIH nyilvántartási szám: 40689

Az alapvető jogok biztosának

JELENTÉSE

az AJB-7006/2013. számú ügyben

Előadó: dr. Garaguly István

Érintett szervek: Vác Város Önkormányzata Képviselő-testülete

2014. szeptember

**Az alapvető jogok biztosának
Jelentése
az AJB-7006/2013. számú ügyben**

Előadó: dr. Garaguly István

Az eljárás megindulása

A panaszos beadványa szerint Vác külterületén, Gombás, Agyagbánya, Sejce településrészen lévő aszfaltozott közúton 2013. szeptember 22-én egész napos rali versenyt rendeztek. A verseny ideje alatt a településrészt a külvilággal való összeköttetését biztosító, egyetlen aszfaltozott út 7 km-es szakaszának 7.30.-19.30. óráig tartó lezárása miatt sem tömegközlekedéssel, sem más módon nem lehetett megközelíteni, megfelelő terelőút hiányában az itt élők számára az egészségügyi ellátás sem volt biztosított. A verseny megrendezése ellen hiába adtak át a területen élők által aláírt petíciót a polgármesteri hivatal részére, a hatóság ennek ellenére engedélyezte a versenyt.

A panaszos álláspontja szerint a verseny megrendezése az elzárt településrészen élők alapvető jogait sértette, ezért vizsgálatot kérte.

A panasszal érintett rali verseny a IV. Peugeot PM Vác Rally bajnokság része volt, a Gombás, Agyagbánya, Sejce településrészen átvezető 7 km-es kijelölt versenypálya mellett az országos közút Nagymaros-Kóspallag-Márianosztra közötti szakaszán a Duna-Ipoly Nemzeti Park területén jelölték ki a verseny másik versenypályáját.

Vizsgálatomat a panasz alapján a szabad mozgáshoz, valamint a testi és lelki egészséghez való joggal összefüggő visszásság gyanúja miatt az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (továbbiakban: Ajbt.) 20. § (1) bekezdése alapján arra való tekintettel indítottam meg, hogy a panaszos számára nem volt a panasszal érintett hatósági döntéssel szemben jogorvoslati lehetőség biztosítva.

Vizsgálatom során megkerestem a Magyar Közút Nonprofit Zrt. Pest Megyei Igazgatóságát, Vác Város Önkormányzata polgármesterét, a Váci rendőrkapitányságot, a Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőséget, valamint a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóságát az ügyvel kapcsolatos tájékoztatás és a keletkezett iratok megküldése érdekében.

Az érintett alkotmányos jogok

- A jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonság követelménye: „Magyarország független, demokratikus jogállam.” „Jogszabály nem lehet ellentétes az Alaptörvénnyel.” [Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés; T) cikk (3) bekezdés]
- Testi és lelki egészséghez való jog „Mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez.” E „jog érvényesülését Magyarország genetikailag módosított élőlényektől mentes mezőgazdasággal, az egészséges élelmiszerekhez és az ivóvízhez való hozzáférés biztosításával, a munkavédelem és az egészségügyi ellátás megszervezésével, a sportolás és a rendszeres testedzés támogatásával, valamint a környezet védelmének biztosításával segíti elő.” [XX. cikk]
- Szabad mozgáshoz való jog „Mindenkinek, aki törvényesen tartózkodik Magyarország területén, joga van a szabad mozgáshoz és tartózkodási helye szabad megválasztásához.” [XXVII. cikk (1) bekezdés]

Alkalmazott jogszabályok

- A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (Kkt.)
- Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (Eütv.)
- A tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról szóló 1996. évi XXXI. törvény (Ttv.)

- A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (Rtv.)
- Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIV. törvény (Mötv.)
- A helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat és hatásköréről szóló 1991. évi XX. törvény (Hatásköri tv.)
- A személyszállítási szolgáltatásokról szóló 2012. évi XLI. törvény (SzSzTv.)
- Az Országos Mentőszolgálatról szóló 322/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet (OMSZr.)
- A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény végrehajtásáról szóló 30/1988. (IV. 21.) MT rendelet (KktVhr.)
- A közutak igazgatásáról szóló 19/1994. (V. 31.) KHVM rendelet (KHVMr.)
- A tűzoltóság tűzoltási és műszaki mentési tevékenységének általános szabályairól szóló 39/2011. (XI. 15.) BM rendelet (BMr.)
- Vác Város Önkormányzata Képviselő-testületének Vác Város Önkormányzat Képviselő-testületének Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 9/2012. (III.22.) számú rendelete (SZMSZ.)

A megállapított tényállás

A beadvány, valamint a vizsgálatomhoz megküldött iratok és tájékoztatás alapján az alábbi tényállást állapítottam meg.

A rali túra bajnokság 6. fordulójaként a IV. Peugeot Vác Rally versenyre a Speed Rally Team Sportegyesület (továbbiakban: versenyszervező) rendezésében 2013. szeptember 22-én *kettő útszakaszon*, valamint egy közútnak nem minősülő területen került sor:

1. 06.00.-19.00. óráig a Nagymaros-Kóspallag-Márianosztra között, az 12108. j. út 5+500 – 11+390 kmsz. és a 12106. j. út 8+277 – 4+120 kmsz. szakaszán;
2. 07.30.-19.30. óráig a Vác, Sejce lakótelep utáni DDC elágazástól a 2. sz. főút 41+881. kmsz.-ig;
3. Vác, Híradó téri volt Esze Tamás Laktanya területén.

A közutak nem közlekedési célú igénybevétele iránt a versenyszervező a versenyt megelőzően kérelemmel fordult a közutak kezelőjéhez: a Nagymaros-Kóspallag-Márianosztra közötti országos közút szakasza tekintetében a Magyar Közút Zrt. Pest Megyei Igazgatóságához (a továbbiakban: Magyar Közút Zrt.), a Vác, Gombás-Sejce közötti közút tekintetében pedig Vác Város Önkormányzatához.

A Magyar Közút Zrt. tájékoztatása szerint 2013. augusztus 7-én a kérelem alapján a közútkezelői hozzájárulást¹ megadták, azzal a kivétellel és feltétellel, hogy a 12106. j. út kérelem szerinti 4+120 – 2+000 kmsz. közötti szakaszát a verseny nem érintheti.

A Magyar Közút Zrt. a közútkezelői hozzájárulás 5. pontjában feltételként előírta, hogy a 12108 j. és a 12106 j. országos közutak lezárt szakaszán a megkülönböztető jelzést használó járműveket (mentő, tűzoltó, rendőrség), valamint a menetrend szerinti autóbuszjáratokat – ha szükséges, külön rendőri fedezettel – minden esetben át kell engedni, és ezen járművek áthaladásának biztosítására a versenyszervezőnek is fel kell készülni.

A közútkezelői hozzájárulás 2. pontjában a közútkezelő feltételként állapította meg azt, hogy az országos közút lezárására és forgalmának elterelésére a megjelölt időpontban és csak rendőri irányítás mellett kerülhet sor.

---

¹ PES-3546-2/2013. Közútkezelői hozzájárulás, Márianosztra – Kóspallag – Kismaros között „országos Rally utánpótlás és Rally Túra Egyesület versenyének” rendezésével kapcsolatban

Vác Város Önkormányzata polgármesterének vizsgálatomhoz adott tájékoztatása

szerint a versenyt a Vác, Gombás-Sejce ltp. közötti, panasszal érintett útszakasz tekintetében Vác Város Önkormányzat Képviselő-testülete Művelődési-Oktatási és Ifjúsági-Sport Bizottsága (továbbiakban: a Bizottság) engedélyezte, a tájékoztatáshoz mellékelt dokumentumok szerint a Bizottság határozata² alapján a közútkezelői hozzájárulást³ a polgármester 2013. augusztus 27-én adta meg.⁴

A Bizottság határozata szerint a Vác külterületén található Gombás-Sejce városrész területén 2013. szeptember 22-én megtartandó autóverseny megrendezését az önkormányzati területek használati díjának elengedésével támogatják, valamint a határozat 3. pontja szerint a versenyszervezőt a Bizottság felkérte, hogy a rendezvény előtt egy héttel tartson lakossági fórumot a verseny által érintett utak mellett lakók számára, ahol adjon részletes tájékoztatást, és akik észrevételt tettek, azokat írásban értesítsék.

A polgármester tájékoztatása szerint a verseny céljára igénybevett útszakasszal érintett ingatlanok tulajdonosai, lakói részére a közúti autós és gyalogos közlekedés biztosításának módját, valamint a terelőút kijelölését a megküldött közútkezelői hozzájárulás lentebb ismertetett 1, 5 és 8-as pontjai tartalmazzák.

A polgármester bizottsági döntés alapján kiadott közútkezelői hozzájárulás 1. pontjában kikötötte a Bizottság határozatában foglalt feltételt, valamint azt, hogy az engedélyezett időponton kívül a menetrend szerinti autóbusz közlekedést biztosítani kell. A közútkezelői hozzájárulás 5. pontjában a polgármester feltételként ugyancsak kikötötte, hogy a forgalomtechnikai, műszaki és egészségügyi biztosítást a versenyszervezőnek kell megszerveznie. A Váci Rendőrkapitánysággal, Tűzoltó-parancsnoksággal, Mentőszolgálattal, a Magyar Közút Zrt.-vel, a Volánbusszal, illetve a DDC Bányával az egyeztetéseket, esetleges engedélyezési eljárásokat a versenyszervezőnek kell lefolytatnia, kezdeményeznie, illetve a hozzájárulásokat beszereznie.

A közútkezelői hozzájárulás 8. pontjában a polgármester kikötötte azt is, hogy a helyszín jellegéből adódóan a versenyszervező köteles az igénybevett területen az útlezárások miatt közúti jelzőtáblákról és forgalomirányító személyzetről gondoskodni. (...)

A közútkezelői hozzájárulást tájékoztatásul megküldték a Váci Rendőrkapitányság, a Váci Tűzoltó-parancsnokság, és az OMSZ Vác Mentőállomás részére is.

A panasszal érintett, Vác Sejce lakótelep utáni DDC elágazástól a 2. sz. főút 41+881 kmsz.-ig tartó útszakasszal kapcsolatosan a váci Önkormányzat megkeresése alapján a Magyar Közút Zrt. közútkezelői tájékoztatásában⁵ 2013. szeptember 16-án arról értesítette a versenyszervezőt, hogy az útszakasz a Magyar Közút Zrt. Pest Megyei Igazgatósága kezelésében lévő országos közutat nem érint, továbbá a rally során a 2. sz. főút forgalmát zavarni/korlátozni nem lehet, a rendezvényt a Magyar Közút kezelésében lévő útjának kihagyásával kell megrendezni.

A **Váci Rendőrkapitányság vizsgálatomhoz adott tájékoztatása** szerint a 12108 jelű út Márianosztra és Kóspallag közötti útszakaszát zárták le, azonban a menetrend szerinti autóbuszjáratok, valamint a megkülönböztető jelzést használó járművek közlekedése biztosított volt. A 12106 jelű út Kóspallag és Kismaros közötti szakaszát a verseny ideje alatt ugyancsak ideiglenes lezárták, a közút forgalmát pedig ezen időszakra leállították, illetve elterelték. A verseny idejére a közút forgalmát elterelték.

² Vác Város Önkormányzat Képviselő-testülete Művelődési-Oktatási és Ifjúsági-Sport Bizottsága 94/2013. (VIII. 23.) számú határozata

³ 12/483/2013. iktatószámú közútkezelői és közterület-használati hozzájárulás

⁴ a Vác, Híradó téri volt Esze Tamás Laktanya közterület használatához a tulajdonosi hozzájárulást ugyanezen irat tartalmazza a 94/2013. (VIII. 23.) számú Művelődési-Oktatási és Ifjúsági-Sport Bizottsági határozatban foglaltaknak megfelelően.

⁵ PES-3836-2/2013. számú közútkezelői tájékoztatás a Vácon, szeptember 22-én rendezendő rally miatti útlezárással kapcsolatban

A Váci Rendőrkapitányság a verseny helyszínén a zárással kapcsolatos feladatokat a versenyszervező és a Pest Megyei Rendőr-főkapitányság által megkötött szerződés alapján látta el.

A tájékoztatás szerint a Vác, Sejce-Gombás településrészen megrendezett rali-futamok tekintetében a közútkezelői hozzájárulást a Polgármesteri Hivatal adta ki 07-19 óráig tartó teljes zárásra, amely időszak alatt a forgalmat elterelték, a menetrendszerinti buszjáratok sem közlekedtek. A Váci Rendőrkapitányság a verseny ezen szakasza tekintetében nem látott el biztosítási feladatokat, mert a versenyszervező nem kért rendőri segítséget. A verseny ezen helyszínén a zárással kapcsolatos feladatokat megfelelő technikai személyzet, valamint a polgárőrök végezték.

A Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség (továbbiakban: Felügyelőség) **tájékoztatása**⁶ szerint a Felügyelőség a versenyszervező 2013. augusztus 7-én érkezett kérelme alapján 2013. szeptember 12-én kelt határozatával⁷ a védett és fokozottan védett természeti, illetve NATURA 2000 területek vonatkozásában a határozat rendelkező része I. 1-17. pontjaiban megállapított természetvédelmi feltételek előírása mellett a Börzsöny hegységben Kóspallag-Márianosztra települések közötti közút területén a „IV. Vác Rally” elnevezésű verseny megrendezéséhez természetvédelmi engedélyt adott. A határozat indokolásában a Felügyelőség az érintett területnek a Natura 2000 területhez viszonyított elhelyezkedésére, valamint a Natura 2000 területen előforduló élővilágra vonatkozó adatokra figyelemmel a Natura 2000 terület jelölésének alapjául szolgáló fajok és élőhelytípusok természetvédelmi helyzetére gyakorolt hatások vizsgálata eredményeként megállapította, hogy a verseny jelentős hatást várhatóan nem gyakorol, ezért a Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció elkészítését nem tartotta szükségesnek.

A Felügyelőség eljárása során belföldi jogsegély keretében adatszolgáltatást kért a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóságtól.

A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság (DNPI) vizsgálatomhoz adott tájékoztatása szerint a verseny időpontja kívül esett a költési és utódnevelési időszakon, a hullók és kételtűek még nem kezdték el őszi vonulásukat. A rendezvény lebonyolítása után a DNPI munkatársai helyszíneltek a versennyel érintett szakaszt, és az azzal határos védett területeket. A verseny következtében a nézők részvétele miatt minimális területhasználat történt, közvetlen kárt nem tapasztaltak a védett növény- és állatfajok, valamint élőhelyeik vonatkozásában. Természetvédelmi szabálysértés, illetve természetkárosítás büntetnének gyanújával kapcsolatban a DNPI eljárást nem kezdeményezett.

A vizsgálat megállapításai

I. A hatáskör tekintetében

Az alapvető jogok biztosának feladat- és hatáskörét, valamint ennek ellátásához szükséges vizsgálati jogosultságokat az Ajbt. határozza meg. Annak 18. § (1) bekezdése szerint az alapvető jogok biztosához bárki fordulhat, ha megítélése szerint közigazgatási szerv, helyi önkormányzat, nemzetiségi önkormányzat, kötelező tagság alapján működő köztisztviselő, a Magyar Honvédség, rendvédelmi szerv, közigazgatási jogkörben eljáró egyéb szerv e jogkörében, nyomozó hatóság vagy az ügyészség nyomozást végző szerve, közjegyző, törvényszéki végrehajtó, önálló bírósági végrehajtó vagy közszolgáltatást végző szerv tevékenysége vagy mulasztása a beadványt tevő személy alapvető jogát sérti vagy annak közvetlen veszélyével jár feltéve, hogy a rendelkezésre álló közigazgatási jogorvoslati lehetőségeket – ide nem értve a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatát – már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

⁶ KTF: 675-1/2014.

⁷ KTVF:42513-7/2013. Ikt. számú határozat

A 20. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az alapvető jogok biztosa a hozzá benyújtott beadvány alapján – a (2) és (3) bekezdésben foglalt kivétellel – vizsgálatot folytat, és az e törvényben meghatározott intézkedést alkalmazza.

II. Az alapjogok tekintetében

Az alapvető jogok biztosa egy adott társadalmi probléma mögött álló összefüggésrendszer feltárása során autonóm, objektív és neutrális módon, kizárólag alapjogi érvek felsorakoztatásával és összevetésével tesz eleget mandátumának. Az ombudsmani intézmény megalakulása óta az állampolgári jogok országgyűlési biztosa következetesen, zsinórmértékként támaszkodott az Alkotmánybíróság alapvető jogállami garanciákkal és az alapjogok tartalmával kapcsolatos elvi megállapításaira, valamint – az ombudsmani jogvédelem speciális vonásainak megfelelően – alkalmazta az alapjog-korlátozás alkotmányosságát megítélni hivatott egyes alapjogi tesztek.

Követve a fenti gyakorlatot, amíg az Alkotmánybíróság eltérő álláspontot nem fogalmaz meg, *eljárásom során irányadónak tekintem a testület eddigi megállapításait.* Az Alkotmánybíróság is – a 22/2012. (V. 11.) AB határozatában – arra mutatott rá, hogy „az előző Alkotmány és az Alaptörvény egyes rendelkezései tartalmi egyezősége esetén éppen nem a korábbi alkotmánybírósági döntésben megjelenő jogelvek átvételét, hanem azok figyelmen kívül hagyását kell indokolni”.

1. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése alapján *Magyarország független, demokratikus jogállam.* Az Alkotmánybíróság már működése első éveiben elvi élel megállapította, hogy a jogállam nélkülözhetetlen eleme a *jogbiztonság*. A jogbiztonság az állam – és elsősorban a jogalkotó – kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is világosak, egyértelműek, működésüket tekintve kiszámíthatóak és előreláthatóak legyenek a norma címzettjei számára.⁸

Az irányadó alkotmánybírósági tézis szerint a jogállamiság elvéből adódó alapvető követelmény, hogy a közhatalommal rendelkező szervek a *jog által megállapított működési rendben*, a jog által a polgárok számára megismerhető és kiszámítható módon szabályozott korlátok között fejtik ki tevékenységüket.⁹

Az Alkotmánybíróság több határozatában is megállapította, hogy az állam csak akkor nyúlhat az alapjog korlátozásának eszközéhez, ha másik alapvető jog és szabadság védelme vagy érvényesülése, illetve egyéb alkotmányos érték védelme más módon nem érhető el.¹⁰ Az Alkotmánybíróság azt is vizsgálta, hogy a korlátozás valóban képes-e szolgálni a legitim jogalkotói célt. A cél és az eszköz közötti összefüggés fennállása elengedhetetlen ahhoz, hogy a jogszabály ne legyen önkényes, hiszen az önkényesség biztosan sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamisághoz fűződő jogbiztonság tételét.

Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint tehát az alapjog-korlátozás alkotmányosságának feltétele, hogy *a szükségesség, alkalmasság és arányosság követelménye együttesen fennálljon.*

Az alapvető jog korlátozása csak ultima ratio, végső eszköz a jogalkotó kezében céljai eléréséhez: „Egy alapvető jog korlátozásának alkotmányosságához azonban nem elég, hogy egy másik alapvető jog és szabadság érvényesítése és védelme érdekében történik. Az állam csak akkor nyúlhat az alapvető jog korlátozásának végső eszközéhez, ha a másik jog védelme vagy érvényesülése semmilyen más módon nem érhető el, és a korlátozás csak olyan mértékű lehet, amennyi ehhez feltétlenül szükséges.”¹¹

⁸ 9/1992. (I. 30.) AB határozat

⁹ 56/1991. (XI. 8.) AB határozat

¹⁰ 30/1992. (V. 26.) AB határozat

¹¹ 2/1990. (II. 18.) AB határozat.

Az alapvető jogok korlátozásának alkotmányosságát az alkotmánybíróági és – ennek nyomán – az ombudsmani gyakorlat is az ún. *szükségességi-arányossági teszt* alkalmazásával ítéli meg. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint¹² az állam (ide értve az önkormányzatot is) akkor nyúlhat az alapjog korlátozásának eszközéhez, ha *másik alapvető jog vagy szabadság védelme* vagy *érvényesülése*, illetve *egyéb alkotmányos érték védelme* más módon nem érhető el. Az alapjog korlátozásának alkotmányosságához tehát önmagában nem elegendő, hogy az másik alapjog vagy valamely alkotmányos érték érvényesülése vagy védelme érdekében történik, hanem a korlátozásnak meg kell felelnie az arányosság követelményének, az elérni kívánt cél fontossága és az ennek érdekében okozott alapjogsérelem súlya megfelelő arányban legyenek egymással. A jogalkotó a korlátozás során köteles az adott cél elérésére alkalmas legenyhébb eszközt alkalmazni.

2. Az Alaptörvény XX. cikk (1) és (2) bekezdése szerint *mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez*. E jog *érvényesülését Magyarország – egyebek mellett – az egészségügyi ellátás megszervezésével segíti elő*. Az Alkotmánybíróság több határozatában értelmezte a *legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez való jog* tartalmát (Alkotmány 70/D. §), és mindezek az értelmezések álláspontom szerint – függetlenül attól, hogy „legmagasabb szintű” jelző az Alaptörvényben már nem kapott helyet – továbbra is hivatkozhatóak maradnak. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a (legmagasabb szintű) testi és lelki egészséghez való jogként meghatározott alkotmányi követelmény az államnak azt az alkotmányos kötelezettségét jelenti, hogy a nemzetgazdaság teherbíró képességéhez, az állam és a társadalom lehetőségeihez igazodva olyan gazdasági és jogi környezetet teremtsen, amely a legkedvezőbb feltételeket biztosítja a polgárok egészséges életmódjához, életviteléhez. Az alkotmánybíróági gyakorlat utal arra is, hogy az államnak e jog megvalósulása érdekében meghatározott, az egészségügyi intézmények és orvosi ellátás megszervezésére irányuló kötelezettsége annyit feltétlenül jelent, hogy az állam köteles megteremteni egy olyan intézményrendszer működésének a garanciáit, amely mindenki számára biztosítja az egészségügyi szolgáltatások igénybevételének lehetőségét, azaz azt, hogy a szolgáltató intézmények hiánya miatt senki ne maradjon ellátatlanul. Az állam szabadsága nem terjed odáig, hogy anélkül üressé ki az egyik legfontosabb garanciális intézmény tartalmát, hogy helyette nem építi ki az alapvető jog megvalósulásának azonos súlyú biztosítékait. Az Alkotmánybíróság ugyanakkor utalt arra is, hogy az egészségügyi intézményhálózat és az orvosi ellátás körében elvontan, általános ismervekkkel csak egészen szélső esetekre korlátozottan határozhatja meg az állami kötelezettség kritikus nagyságát, vagyis azt a szükséges minimumot, amelynek hiánya már alkotmányellenességhez vezet. Ilyennek volna minősíthető például, ha az ország egyes területein az egészségügyi intézményrendszer és az orvosi ellátás teljesen hiányozna. Az Alkotmánybíróság olvasatában az ilyen szélső eseteken túl azonban az állami kötelezettségnek nincs alkotmányos mércéje. Az egészséghez való jog tehát önmagában alanyi jogként értelmezhetetlen. Az az Alkotmányba foglalt állami kötelezettségként fogalmazódik meg, amely magában foglalja azt a kötelezettséget, hogy a törvényhozó a testi és lelki egészség bizonyos területein alanyi jogokat határozzon meg.

3. Az Alaptörvény XXVII. cikk (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy *„Mindenkinek, aki törvényesen tartózkodik Magyarország területén, joga van a szabad mozgáshoz és tartózkodási helye szabad megválasztásához.”*

Az Alkotmánybíróság kiemelte, hogy a *személyes szabadság* alkotmányos alapjogát törvény az Alkotmány megengedő rendelkezése folytán korlátozhatja. Az egyes korlátozható rendelkezések azonban csak akkor fogadhatók el alkotmányszerűnek, ha az általuk elérni kívánt és alkotmányosan elismert célhoz képest a korlátozás szükségeszerű és arányos.¹³

¹² 56/1994. (XI. 10.) AB határozat

¹³ 66/1991. (XII. 21.) AB határozat

E követelmény az Alaptörvény IV. cikk (1) bekezdésének és az alapvető jogok lényeges tartalmának korlátozását tiltó I. cikk (3) bekezdésének egymásra vonatkoztatásán alapul.

Az Alkotmánybíróság megítélése szerint a személyes szabadsághoz való jog és a *mozgásszabadsághoz való jog* egymásra vonatkoztatása alapján a személyes szabadsághoz való jog érdemben felhívható valamennyi, a mozgás és a helyváltoztatást is korlátozó jogszabály alkotmányossági megítéléséhez. A mozgásszabadsághoz való jog a személyes szabadsághoz való joggal együttesen is értelmezhető.¹⁴ A szabad mozgáshoz való jog a helyváltoztatáshoz való jog szabadságát jelenti. A magyar Alkotmány a közlekedés szabadságát külön nem nevesíti, de a szabad mozgáshoz való jog magában foglalja a járművön vagy járművel és anélkül való helyváltoztatás, a közlekedés szabadságát is.¹⁵

III. A vizsgálat érdemében

1. A Kkt. 3. § (1) bekezdése szerint a közúti közlekedésben mindenkinek joga van részt venni; a közutat és a közforgalom előtt el nem zárt magánutat közlekedés céljából gyalogosként vagy – meghatározott feltételek teljesítése esetén – járművezetőként bárki igénybe veheti. Jogszabály gyalogosok és járművek közlekedését egyes közutakon korlátozhatja vagy kizárhatja.

A Kkt. 3. § (2) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a közút kezelője a közlekedés résztvevőit tájékoztatja a közlekedés biztonságát és zavartalanságát jelentősen befolyásoló körülményekről.

A Kkt. 14. § (1) bekezdése szerint a közút lezárására vagy forgalmának korlátozására (elterelésére) a) a közút kezelője a közúton folyó munka, a közút állagának védelme, a közúti forgalom biztonsága vagy időjárási körülmények miatt, b) a rendőrség, tűzoltóság és a Magyar Honvédség a rájuk vonatkozó jogszabályok által meghatározott esetekben, c) a közlekedési hatóság a törvényben meghatározott feladatai ellátásához szükséges mértékben jogosultak. Ugyane szakasz (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a közút indokolatlan, a szükségesnél nagyobb mértékben vagy hosszabb időtartamra történő lezárásából eredő kárt az intézkedő szerv köteles megtéríteni.

A Kkt. 33. § (1) bekezdése szerint az út kezelői: ba) *országos közút* vonatkozásában a miniszter döntése alapján a fenntartásra, a fejlesztésre és a fejlesztéssel összefüggő üzemeltetésre alapított költségvetési szerv, vagy olyan gazdálkodó szervezet, amelyben az állam 100%-os részesedéssel rendelkezik vagy bb) *helyi közutak* tekintetében a helyi önkormányzat, vagy a fenntartásra, a fejlesztésre és a fejlesztéssel összefüggő üzemeltetésre alapított költségvetési szerv, vagy olyan gazdálkodó szervezet, amelyben a helyi önkormányzat 100%-os részesedéssel rendelkezik.

A Kkt. 36. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a közút felbontásához, annak területén, az alatt vagy felett építmény vagy más létesítmény (...) elhelyezéséhez, a közút területének egyéb nem közlekedési célú elfoglalásához (a továbbiakban együtt: nem közlekedési célú igénybevétel) a közút kezelőjének a hozzájárulása szükséges. A hozzájárulásban a közút kezelője feltételeket írhat elő.

Ugyane szakasz (3) bekezdése szerint (...) Amennyiben az igénybevételt kérő a hozzájárulás megtagadását vagy a hozzájárulásban előírt feltételeket sérelmesnek tartja, a közút területének nem közlekedési célú igénybevételéről az engedélyező hatóság a közlekedési hatóság szakhatósági nyilatkozata alapján dönt.

A Kkt. 46. § (1) bekezdésének a) pontja szerint a *közút kezelőjén a helyi közutak* tekintetében a 3. § (2) bekezdésében, (...) 14. § (1) bekezdés a) pontjában, (...) 36. § (1), (3) bekezdésében (...) a helyi *önkormányzat képviselő-testületét* kell érteni.

¹⁴ 46/1994. (X. 21.) AB határozat

¹⁵ 60/1993. (XI. 29.) AB határozat

A KktVhr. 27. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a közút nem közlekedési célú igénybeviteléhez a kezelői hozzájárulás eljárási szabályait a közlekedésért felelős miniszter állapítja meg.

A KHVMr. 6. § (1) bekezdése szerint a közút nem közlekedési célú igénybeviteléhez (a továbbiakban: igénybevitel) szükséges közútkezelői hozzájárulás iránti kérelmet a 3. számú melléklet szerinti adattartalommal a közút kezelőjénél kell előterjeszteni.

A KHVMr. 3. számú melléklete szerint a közútkezelői hozzájárulás iránti kérelem kötelező adattartalma:

1. Az igénybevitel helye, célja,
2. Annak a személynek (szervezetnek) a neve és címe, akinek az érdekében az igénybevitel történik (a hozzájárulás jogosultja),
3. Az elfoglalni kívánt útterület hosszúsága, szélessége, nagysága (m²),
4. Az igénybevitel kezdetének és befejezésének tervezett időpontja,
5. A kezelői hozzájárulásban foglalt feltételek betartásáért felelős személy neve, címe, telefonszáma,
6. Az igénybevitel eredményeként a közút területén (az alatt vagy felett) elhelyezett építmény (létesítmény) tulajdonosának neve és címe, üzemeltetőjének neve és címe.
7. Melléklet
  - az igénybevitelt feltüntető tervet (helyszínrajz, vázlat, műszaki leírás) 3 példányban,
  - a közút érintett szakaszának hossz- és keresztszelvényének rajzát 3 példányban,
  - az igénybevitel miatt szükséges forgalomszabályozás (korlátozás, forgalomelterelés) tervét 3 példányban.

A KHVMr. 6. § (2) bekezdése a 3. melléklet 7. pontjában foglaltakat megismételve úgy rendelkezik, hogy a kezelői hozzájárulás iránti kérelemhez 3 példányban mellékelni kell:

a) az igénybevitelt feltüntető tervet (helyszínrajzot, vázlatot, műszaki leírást), b) a közút érintett szakaszának hossz-, illetve keresztszelvényét, feltüntetve azokon a vízelvezetés megoldását, c) az igénybevitel miatt szükséges forgalomszabályozás (korlátozás, forgalomterelés) tervét.

A KHVMr. 6. § (3) bekezdése szerint a közút kezelője a hozzájárulást megtagadja, ha a tervezett igénybevitel a közút állagának jelentős romlásával, a közúti forgalom biztonságának súlyos sérelmével vagy veszélyeztetésével járna, és az az igénybevitel feltételeinek meghatározásával sem hárítható el, továbbá ha az igénybevitel a közútkezelő fenntartási, üzemeltetési feladatainak ellátását vagy hálózatfejlesztési és korszerűsítési terveinek, programjainak végrehajtását veszélyezteti.

A Kkt. a KktVhr. és a KHVMr. fentiekben hivatkozott rendelkezései alapján megállapítható, hogy a közút nem közlekedési célú igénybevitelét a Kkt. 3. § (1) bekezdésében foglaltak védelme érdekében a jogszabályok szigorú feltételeket meghatározva, a Kkt. 14. § (1) bekezdés a) pontjához rendeltén, ezzel összefüggésben teszik lehetővé.

Megállapítható tehát, hogy a közútkezelő nem élvez szabadságot abban, hogy mit tesz lehetővé a közúton, nem kezelheti „tulajdonosként” a közút területét, hanem sajátos, a jogszabályokban meghatározottak szerinti közútkezelői feladatait alapvetően annak érdekében kell ellátnia, hogy a szabad mozgáshoz való alapvető jogból származó közúti közlekedésben való részvétel általános jogát a kezelésében lévő közúton mindenki számára megfelelően, a közút minőségi állapotának fenntartásával és lehetőség szerinti javításával biztosítsa.

A közút nem közlekedési célú igénybevitelére vonatkozóan a Kkt. 36. § (1) bekezdése az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében foglalt szükségesség és arányosság alkotmányos elve alapján a szabad mozgáshoz való alapvető joggal összefüggő, a közúti közlekedésben való általános részvétel jogának a törvény által lehetővé tett korlátozhatóságának eseteit tartalmazza, amikor – kivételesen – egyéb méltányolandó alkotmányos érdek érvényesülése érdekében van szükség a közlekedési célú használat időleges korlátozására.

A Kkt. 36. § (1) bekezdése elsődlegesen a közút területén, alatt vagy felett valamely építmény/létesítmény elhelyezése érdekében engedi meg a nem közlekedési célú használatot, vagyis azon esetekben, amikor a közút rendes használata mellett a létesítés egyébként lehetetlen lenne.

Ugyane bekezdés a közút területének „egyéb” nem közlekedési célú elfoglalására vonatkozó rendelkezése kiegészítő jelentőségű, vagyis az „egyéb” sem vonatkozik általában minden olyan igénybevételre, amelyre a közút területe egyébként alkalmas lehetne, hanem a rendes, közlekedési célú közúthasználat kivételes és időleges korlátozása mindig az eltérő használat céljának megfelelő, méltányolható indokokon kell, hogy alapuljon, és a korlátozás ekkor sem lehet aránytalan.

A Kkt., a KktVhr. és a KHVMr. ehhez kapcsolódó, a fentiekben bemutatott garanciális rendelkezései éppen azt a célt szolgálják, hogy a közút nem közlekedési célú használatának engedélyezése során a nem közlekedési célú használattal összefüggő indokok megfelelően mérlegelhetőek legyenek, és feltárható legyen az, hogy a nem közlekedési célú használat idejére a közút közlekedési célú használatával összefüggő alkotmányos érdekek más módon biztosíthatóak-e, s ha igen, milyen feltételek mellett. A közút lezárása szükségességéhez, időbeli arányosságához és indokoltságának követelményéhez a Kkt. 14. § (3) bekezdése sajátos jogkövetkezményt állapít meg a Kkt. 14. § (1) bekezdés a) – c) pontjaiban meghatározott intézkedő szervek kártérítési felelősségére vonatkozó rendelkezéssel.

A következőkben azt tekintem át, hogy melyek azok a főbb mérlegelési szempontok, amelyeket a vonatkozó jogszabályi rendelkezések alapján a közútkezelőnek a közút nem közlekedési célú használatához való hozzájárulása megadásához, valamint a feltételek megállapításához általában feltétlenül értékelnie kell.

A Kkt. 11. § (1) bekezdése szerint az utakat úgy kell fejleszteni, hogy a közutak (országos közutak, helyi közutak) és a közforgalom elől el nem zárt magánutak *összefüggő rendszer* alkossanak.

A közútkezelői hozzájárulás iránti kérelemhez a kérelmezőnek – egyebek mellett – be kell nyújtania a KHVMr. 6. § (2) bekezdésében és 3. melléklet 7. pontja szerinti mellékletek közül az igénybevétel miatt szükséges forgalomszabályozás (korlátozás, forgalomelterelés) tervét is, amely azért szükséges, hogy a közútkezelő megállapíthassa, hogy a közutak és a közforgalom elől el nem zárt magánutak összefüggő rendszere alapján biztosítható-e más módon a közúti közlekedésben való általános részvétel joga. Megfelelő terelőút biztosításának hiányában például a közútkezelő a hozzájárulásban feltételként megállapíthatja, hogy a közlekedésben résztvevők jogát a közút igénybevevőjének milyen módon, milyen feltételek mellett kell (pl. a megkülönböztető jelzést használó járművek mindenkor, vagy a tömegközlekedési eszközök, a helyben lakók gépjárműveinek meghatározott időnkénti átengedésével) biztosítani.

A közútkezelői hozzájárulás megadásakor ugyancsak lényeges mérlegelési szempont a *mentés és betegellátás*, a *tűzoltás* és *műszaki mentés*, valamint a *rendőrség* bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti *feladatai* ellátása zavartalanságának biztosítása. Ezért a közútkezelői hozzájárulás megadása során, a feltételek meghatározásához tekintettel kell lenni az ezekkel kapcsolatos, vonatkozó jogszabályi rendelkezésekre is.

Az Eütv. 6. §-a szerint minden betegnek joga van sürgős szükség esetén az életmentő, illetve a súlyos vagy maradandó egészségkárosodás megelőzését biztosító ellátáshoz, valamint fájdalomának csillapításához és szenvedéseinek csökkentéséhez.

Az OMSZKr. 6. §-a szerint (1) mentés céljából bárki hívhat mentőt az ország egész területén egységes sürgősségi távbeszélő hívószámon. (2) A Mentőszolgálat hívása mentés céljából indokolt különösen *a*) életveszély, vagy annak gyanúja esetén, *b*) minden heveny, akut tünetekkel járó megbetegedés, illetve egészségkárosodás esetén, ha a sürgősségi orvosi szakellátás (oxyológiai ellátás) késlekedése életveszélyhez, maradandó egészségkárosodáshoz

vezethet, *c*) személyi sérüléssel járó baleset, tömeges baleset, katasztrófa esetén, *d*) csak orvosi beavatkozással csillapítható, heveny fájdalom vagy egyéb súlyos egészségkárosodásra utaló tünet esetén, *e*) ha a pszichiátriai beteg közvetlen veszélyeztető magatartást tanúsít, és ez csak azonnali pszichiátriai intézeti gyógykezelésbe vétellel hárítható el, *f*) szülő nő, illetve újszülött/koraszülött első egészségügyi szakellátása, illetőleg őrzött szállítása érdekében.

A Ttv. 2. § (1) bekezdése szerint a tűzvédelemmel és a műszaki mentéssel kapcsolatos kötelezettségeket az e törvény hatálya alá tartozóknak a jogszabályokban, szabványokban, hatósági előírásokban meghatározottak szerint kell teljesíteni. Ugyane szakasz (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a tűzoltás és műszaki mentés állami feladat, a (4) bekezdés szerint pedig a hivatásos tűzoltóságok, az önkormányzati és a létesítményi tűzoltóságok és az önkéntes tűzoltó egyesületek a tűzvédelmi és műszaki mentési feladataik ellátása során kötelesek egymással együttműködni.

A BMr. 16. §- a szerint a tűzoltásvezető a tűz oltásának egyszemélyi felelős vezetője, eljárója a riasztott és a tűzoltásban részt vevő tűzoltóknak. Egyebek mellett a BMr. 17. § g) pontja szerint a tűzoltásvezető joga a tüzeset helyszínét zárt területté nyilvánítani, azok helyén és környezetében minden olyan tevékenységet vagy mozgást korlátozni, megtiltani, amely a tűzoltást akadályozza vagy hátrányosan befolyásolja, továbbá elrendelni az illetéktelen vagy veszélyeztetett személyek, állatok és anyagi javak eltávolítását, a terület kiürítését. A 19. § (1) bekezdése szerint a tűzoltásvezető a megállapított riasztási fokozat alapján meghatározza a vonulási útvonalat és a vonulási sorrendet.

A Rtv. 1. § (1) bekezdése szerint a rendőrség feladata az Alaptörvényben meghatározott feladatok mellett a határforgalom ellenőrzése, a terrorizmus elleni küzdelem és az e törvényben meghatározott bűnmegelőzési, bűnfelderítési célú ellenőrzés, valamint a bűncselekményből származó vagyon visszaszerzése. A (2) bekezdés 19. pontja úgy rendelkezik, hogy a rendőrség az Alaptörvényben, az e törvényben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében ellátja a segélyhívó számok fogadásából eredő feladatokat.

A *tömegközlekedést* érintő feltételek, minimumkritériumok megállapításához az Szsztv.-nek a személyszállítási közszolgáltatásra vonatkozó rendelkezései lehetnek irányadóak.

A közösségi közlekedés tekintetében a Szsztv. 27. §-a szerint (1) Amennyiben a közlekedési hálózat műszaki állapota lehetővé teszi, az országos, regionális és elővárosi személyszállítási közszolgáltatásokra vonatkozó alapellátást minden település számára – elsődlegesen menetrend szerinti közlekedéssel – kell biztosítani. (2) Az országos, regionális és elővárosi személyszállítási közszolgáltatásokra vonatkozó alapellátásnak – az államháztartás teherbíró képességének keretein és az infrastrukturális adottságon belül – biztosítani kell: *a*) adott település és a járásközpont vagy gyakorlatban kialakult vonzásközpont közötti közvetlen eljutási lehetőséget, *b*) adott település és annak megyeszékhelye közötti, legfeljebb egy átszállással történő elérési lehetőséget (...). (3) Amennyiben az infrastrukturális adottságok lehetővé teszik – és az adott település közösségi közlekedési rendszere kizárólag országos, regionális vagy elővárosi menetrendszerinti autóbusszos vagy vasúti személyszállítási szolgáltatás révén biztosított – a (2) bekezdésben meghatározott viszonylatokban nyújtott *alapellátás településenként napi 3* – a települési önkormányzattal az egységes egyeztetési eljárás keretében történő egyeztetések eredményének figyelembevételével kialakított *menetrendi fekvésű – járatpár*. (4) Az országos, regionális és elővárosi személyszállítási közszolgáltatásokra vonatkozó alapellátás keretében a (2) és (3) bekezdésben meghatározott szolgáltatási mennyiség biztosítása a *hétköznapokra nézve kötelező, a munkaszüneti és szabadnapok tekintetében irányadó*.

2. A fentebb kifejtettek alapján a vizsgálattal érintett rali versennyel kapcsolatosan az alábbiak állapíthatók meg.

2.1. A Magyar Közút Zrt. tájékoztatása alapján a verseny Kismaros-Kóspallag-Márianosztra közötti közutakon megrendezett szakaszához adott közútkezelői hozzájárulás – noha a kérelem a KHVMr. 6. § (1) bekezdésében és 3. számú mellékletében meghatározott adattartalomra irányadó jogszabályi előírásoknak egyébként nem felelt mindenben meg – megállapítja azokat a feltételeket, amelyek betartása mellett a közút nem közlekedési célú használatának idején is biztosított az útlezárás által érintett területen élők mentéshez és betegellátáshoz való joga, valamint a tűzoltás és műszaki mentés és a rendőrség bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatai ellátása zavartalansága, illetve a közlekedésben résztvevők szabad mozgáshoz való joga.

A közútkezelői hozzájárulás 2-4. pontjai a közút lezárásával és elterelésével kapcsolatos feltételeket, az 5. pontja mind a megkülönböztető jelzést használó járművek, mind pedig a tömegközlekedés menetrend szerinti autóbuszjáratok áthaladásának biztosítását állapítja meg feltételként az igénybevevő számára.

Alapvető jogokkal összefüggő visszásságot a verseny ezen szakaszával összefüggő eljárások tekintetében ezért nem állapítottam meg.

2.2. A rali verseny panasszal közvetlenül érintett, Gombás-Agyagbánya-Sejce közötti helyi közút nem közlekedési célú használatára megadott közútkezelői hozzájárulás tekintetében vizsgálatom alapján a következő megállapításokat teszem.

Vác város polgármesterének tájékoztatása szerint a verseny céljára igénybe vett útszakasszal érintett ingatlanok tulajdonosai, lakói részére az autós és gyalogos közlekedés biztosításának módját, valamint a terelőút kijelölését a közútkezelői hozzájárulás tényállásban ismertetett 1, 5 és 8-as pontjai tartalmazzák.

A Váci Rendőr-főkapitányság tájékoztatása, valamint a Volánbusz Zrt. a verseny napján közzétett utas-tájékoztatója szerint a verseny idején a menetrendszerinti autóbuszjáratok nem közlekedtek.

A verseny napján a versenyt megelőző napszakban a 363 Autóbusz-állomás-Gombás-Sejce lakótelep vonalon Vác-Sejce ltp. irányba 06:30-kor, Sejce ltp-Vác aut. áll. irányba 7:05-kor, a versenyt követően Vác-Sejce ltp irányba 20:40., Sejce ltp-Vác irányba 21:05-kor indult menetrend szerinti autóbuszjárat.

A polgármester által megadott közútkezelői hozzájárulás sem az 1, 5 és 8-as pontjában, sem egyéb pontjaiban nem tartalmazza a terelőút biztosításával, továbbá a verseny céljára igénybevett útszakasszal érintett ingatlanok tulajdonosai, lakói részére a közúti autós és gyalogos közlekedés biztosításának módjával kapcsolatos feltételt, továbbá nem tartalmaz feltételt a megkülönböztetést használó járművek, továbbá a tömegközlekedés menetrend szerinti járatainak áthaladása biztosítására vonatkozólag sem.

A vizsgálat során a polgármesternek írt megkeresésében foglalt, arra vonatkozó kérdésre, hogy a képviselő-testület hozott-e a közútkezelői hozzájárulás megadása tárgyában döntést, a polgármester tájékoztatásában azt válaszolta, hogy a versenyt az önkormányzat bizottsága engedélyezte.

A Mötv. 41. § (3) bekezdése szerint önkormányzati döntést a képviselő-testület, a helyi népszavazás, a képviselő-testület felhatalmazása alapján a képviselő-testület bizottsága, a részönkormányzat testülete, a társulása, a polgármester, továbbá a jegyző hozhat.

Ugyane szakasz (4) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a képviselő-testület – e törvényben meghatározott kivételekkel – hatásköreit a polgármesterre, a bizottságára, a részönkormányzat testületére, a jegyzőre, a társulására ruházhatja át. E hatáskör gyakorlásához utasítást adhat, e hatáskört visszavonhatja.

A Mötv. 42. § 16. pontja szerint a képviselő-testület hatásköréből nem ruházható át, amit törvény a képviselő-testület át nem ruházható hatáskörébe utal.

Amint arra már utaltam, a Kkt. 36. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a közút felbontásához, annak területén, az alatt vagy felett építmény vagy más létesítmény (...) elhelyezéséhez, a közút területének egyéb nem közlekedési célú elfoglalásához (a továbbiakban együtt: nem közlekedési célú igénybevétel) a közút kezelőjének a hozzájárulása szükséges. A hozzájárulásban a közút kezelője feltételeket írhat elő.

A Kkt. 46. § (1) bekezdésének a) pontja szerint a *közút kezelőjén* a helyi közutak tekintetében a 3. § (2) bekezdésében, (...) 14. § (1) bekezdés a) pontjában, (...) 36. § (1), (3) bekezdésében (...) a *helyi önkormányzat képviselő-testületét kell érteni*.

Vác Város Önkormányzata Képviselő-testületének Vác Város Önkormányzat Képviselő-testületének Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 9/2012. (III. 22.) számú önkormányzati rendelete (SZMSZ) 8. § (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a Mötv. 41. § (4) bekezdése alapján a képviselő-testület – e törvényben meghatározott kivételekkel – hatásköreit a polgármesterre, a bizottságra, a részönkormányzat testületére, a jegyzőre, a társulására ruházhatja át. E hatáskör gyakorlásához utasítást adhat, e hatáskört visszavonhatja.

Az SZMSZ 8. § (4) bekezdése szerint mind a hatáskör, mind az önkormányzat képviselőtestületében eljárás jogkörének átadása esetén külön határozatban kell dönteni az önálló döntési jogkör megadásáról, annak teljes vagy részleges gyakorlásáról.

Részleges döntési jogkör megadásakor pontos körülírás, megfogalmazás szükséges, azaz a döntés mire terjed ki, illetve a képviselő-testület mit tart meg saját hatáskörben. A hatáskör átruházásával egyidejűleg az átruházó számára biztosított ellenőrzés módjáról is rendelkezni kell.

Ugyane szakasz (5) bekezdése szerint az átruházott hatáskörben hozott döntéseknél fel kell tüntetni az átruházás tényét és annak jogalapját. A hatásköri címzett az átruházott hatáskörben hozott döntéseiről a következő testületi ülésen köteles beszámolni. A (6) bekezdés szerint az átruházott hatáskört a képviselő-testület bármikor visszavonhatja. Az átruházott hatáskör tovább nem ruházható.

Az SZMSZ 8. § (7) bekezdése szerint az SZMSZ által az egyes bizottságokra átruházott hatáskörök felsorolását az SZMSZ 1. sz. melléklete tartalmazza. A (8) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az SZMSZ által a polgármesterre átruházott hatáskörök felsorolását az SZMSZ 2. sz. melléklete tartalmazza.

A SZMSZ 1. számú mellékletében a Bizottság átruházott hatáskörei között, valamint az SZMSZ 2. számú mellékletében a polgármesterre átruházott hatáskörök között a Kkt. 46. § (1) bekezdés a) pontja szerinti esetekben a képviselő-testület számára megállapított *közútkezelői hatáskör* nincsen feltüntetve.

Sem a Bizottság 94/2013. (VIII. 23.) számú határozata, sem pedig a polgármester által kiadott közútkezelői hozzájárulás nem tartalmazza az SZMSZ 8. § (5) bekezdésének megfelelően az átruházás tényét és annak jogalapját. A polgármester vizsgálatomhoz adott tájékoztatásából a kifejezetten erre vonatkozó kérdés ellenére sem állapítható meg az, hogy a közútkezelői hozzájárulás megadása tekintetében a képviselő-testület hatásköre átruházásáról hozott-e külön határozatot.

A rendezvényt megelőző képviselő-testületi ülések jegyzőkönyvei alapján megállapítható, hogy a Bizottság részére a rali versennyel kapcsolatos Bizottsági határozat meghozatalát megelőző képviselő-testületi üléseken sem 2013. június 20-án, sem július 18-án, sem július 31-én nem hozott a képviselő-testület a közútkezelői hatáskörének átruházásáról szóló SZMSZ 8. § (4) bekezdése szerinti külön határozatot.

Ugyancsak a képviselő-testületi ülések közzétett jegyzőkönyvei alapján állapítható meg, hogy az átruházott hatáskörben hozott döntésről a döntés meghozatalát követő képviselő-testületi ülésen sem a Bizottság, sem pedig a polgármester nem számolt be az SZMSZ 8. § (5) bekezdés alapján.

A polgármester azzal, hogy megfelelően átruházott hatásköre hiányában adta meg a panasszal érintett közútkezelői hozzájárulást, illetve azzal, hogy a versenyszervező közútkezelői hozzájárulás iránt az Önkormányzat részére benyújtott kérelmét a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelő döntés előkészítést követően elmulasztotta a képviselő-testület ülésén döntésre előterjeszteni, a Bizottság pedig azzal, hogy a panasszal érintett versennyel kapcsolatban a közút nem közlekedési célú használatával kapcsolatos közútkezelői hozzájárulásról szóló döntését megfelelően átruházott hatásköre hiányában hozta meg, a jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonság követelményével összefüggő visszásságot okozott.

Megállapítottam, hogy a polgármester, valamint a Bizottság által okozott visszásság egyidejűleg veszélyeztette a verseny céljára igénybevett útszakasszal érintett ingatlanok tulajdonosainak, lakóinak szabad mozgáshoz és testi és lelki egészséghez való alapvető jogát.

Intézkedésem

Az Ajbt. 32. § (1) bekezdése alapján felkérem Vác Város Önkormányzata polgármesterét, hogy gondoskodjon arról, hogy a képviselő-testület közútkezelői döntéseit a jövőben maradéktalanul a jogszabályoknak megfelelően úgy hozza meg, hogy kiküszöbölje a jelentésemben megállapított visszásságokat.

Budapest, 2014. szeptember

Székely László